

Posudek oponenta habilitační práce

Masarykova univerzita

Fakulta	Ekonomicko-správní
Habilitační obor	Veřejná ekonomie a regionální rozvoj
Uchazeč	Ing. Vladimír Hyánek, Ph.D.
Pracoviště	Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity
Habilitační práce	Neziskové organizace: teorie a mýty

Oponent	doc. JUDr. Ing. Ján Šebo, Ph.D.
Pracoviště	Ekonomická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Text posudku (rozsah dle zvážení oponenta)

Práce Ing. Vladimíra Hyánka, Ph.D. predstavuje výrazný autorský počin nielen svojím zameraním na problematiku neziskového „sektora“, ale najmä snahou o kritickú analýzu nosných teoretických prístupov k neziskovým organizáciám tak z makro ako aj mikroekonomického pohľadu. Kritickým pohľadom na schopnosti teórií „neziskového sektora“ vypovedať o realite sveta otvára autor priestor pre širokú a o to zaujímavejšiu diskusiu o poznaní vlastností, pohnútok, tvorbu rozhodnutí a konaní neziskových organizácií a jej aktérov v teoretických konceptoch a realite.

Práca je založená na náročnom metodologickom prístupe, ktorý nie je (štandardne) postavený na overovaní hypotéz jedného alebo viacerých predpokladov, ale na posudzovaní schopností teoretických prístupov zodpovedať otázky reality existencie a fungovania neziskových organizácií. O to zaujímavejšie je čítanie práce, ktoré inšpiruje čitateľa ku kritickému posudzovaniu nášho poznania a zamysleniu sa nad skutočným poznaním pohnútok, rozhodovania a konania neziskových organizácií.

V tomto kontexte považujem za podnetné, že si autor práce uvedomuje, aká široká je problematika neziskových organizácií a aké sú obmedzenia teoretických konceptov. Náročný prístup, ktorým autor podrobuje kľúčové teoretické koncepty formovania a existencie neziskového sektora kritike, si podľa môjho názoru zasluhujú uznanie. Problematika vypovedacej schopnosti teoretických konceptov neziskového „sektora“ pri hľadaní odpovedí cez klasifikačný prístup a rozdelenie reality podľa kritérií na viacero segmentov je podľa názoru autora zjednodušený prístup s veľkou pravdepodobnosťou vedeckých chýb, ktorý podrobuje značnej kritike.

Domnievam sa, že základné predpoklady novej inštitucionálnej ekonómie zaoberajúce sa správaním aktérov a nové poznatky behaviorálnej ekonómie zamerané na problém obmedzenej racionality, by v kontexte výsledkov kritickej analýzy mohli zvýšiť argumentáciu o rozsahu nášho poznania sveta neziskových organizácií. Pri skúmaní klubových statkov a správania jednotlivcov (z pohľadu tvorby „racionálnych“ rozhodnutí) by bolo zaujímavým podrobiť kritike poznatky Mancura Olsona, ktorý uceleným spôsobom prezentoval logiku formovania záujmových organizácií na členskom princípe, resp. poskytujúcich selektívne statky ako doplnok kolektívnym statkom.

Zvolenú štruktúru práce považujem za prijateľnú, logicky rozvrhnutú pre pojednanie o identifikovaných problémoch a sledovaných cieľoch práce. Presentované teoretické východiská poukazujú na výbornú odbornú erudíciu autora. Kvalitu v oblasti kritického posudzovania teoretických konceptov autor preukázal v schopnosti jasnej prezentácia nosných téz vybraných teoretických prístupov a schopnosti odhaliť ich obmedzenia pri vysvetľovaní reality.

Predloženú vedeckú prácu Ing. Vladimíra Hyánka, PhD. hodnotím ako kvalitnú, náročnú a prinášajúcu sumarizačný kritický pohľad na teoretické koncepty existencie neziskového sektora. Práce má výbornú vypovedajúcu schopnosť, formálne je spracovaná na dobrej úrovni a myslím si, že v plnej miere spĺňa požiadavky štandardne kladené na kvalitu prác tohto charakteru.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce (počet dotazů dle zvážení oponenta)

1. Berúc do úvahy autorov metodologický postup skúmania neziskových organizácií, nosných teoretických prístupov, ich silných stránok ako aj nedostatkov, a najmä záverečné konštatácie v práci, autor by mohol načrtnúť, ktorým smerom by sa mal uberať výskum v oblasti neziskových organizácií a osobitne, ktorým smerom sa plánuje vydať autor vo svojom ďalšom výskume.
2. Posledné desaťročie sa do ekonomického výskumu dostávajú otázky behaviorálnych aspektov správania jednotlivcov vysvetľujúce obmedzenia racionality pri tvorbe rozhodnutí. Do akej miery, podľa autora, majú poznatky behaviorálnej ekonómie miesto vo výskume ekonomických zákonitostí neziskových organizácií a jej aktérov?

Záver

Habilitační práce Vladimíra Hyánka „Neziskové organizace: teorie a mýty“ **splňuje - ~~nesplňuje~~** požiadavky štandardne kladené na habilitační práce v oboru Veřejná ekonomie a regionální rozvoj.

Banská Bystrica, dňa 8. 12. 2013



Ján Šebo